

Penguin books, 1994. – 256 p.

S. Oliynyk. Preconditions for transformation usage of parts of speech while translating from English into Ukrainian. The article is devoted to the reasons analysis of speech transposition in translation of literary texts from English into Ukrainian. Materials of the research are Ukrainian translations of works by Oscar Wilde, Arthur Conan Doyle, Jerome David Salinger, Francis Scott Key Fitzgerald and Ernest Hemingway. Grammar, word-formation, lexico-semantic, genre and stylistic reasons of transpositions were determined. Such reasons are accounted for by differences of English and Ukrainian language systems and peculiarities of communication in English and Ukrainian. These reasons determine the necessity of transpositions to observe lexical and grammatical standards of the target language in the process of translation.

Key words: source language (SL), target language (TL), transformation, transposition, reason, parts of speech.

УДК 372.881.111.1:371.333(045)

Олена Плотнікова

Он-лайн навчання як засіб отримання полікультурної освіти

Полікультурна освіта та он-лайн навчання стають все більш популярними сьогодні. Метою цієї статті є виявлення взаємозв'язку цих двох, на перший погляд, не пов'язаних між собою явищ. У даній праці виявлені причини, які роблять полікультурне навчання не просто інноваційним, але й необхідним. Також автором надаються переваги, перспективи та ефективні методи отримання освіти за допомогою он-лайн ресурсів.

Ключові слова: полікультурна освіта, інтернет, он-лайн освіта, освітня програма, мультикультуралізм.

Полікультурна освітня програма зарекомендувала себе на Заході як найдемократичніша та найсучасніша, адже має на меті подолання таких проблем як расизм, етноцентризм, класова нерівність та

пригнічення за статевими та соціальними ознаками. Оскільки полікультурна програма ще не є загальнодоступною, спілка американських педагогів на чолі з Денісом О'Коннором запровадили он-лайн ресурс, який надає можливість усім бажаючим отримати полікультурну освіту на державному рівні.

Отже, актуальність статті зумовлена, по-перше, потребою організації сучасного суспільства на засадах гуманізму, свободи, рівності та соціальної справедливості; по-друге, недостатньою кількістю публікацій, присвяченій саме темі он-лайн навчання, яке б охоплювало не тільки державну програму, але й елементи полікультурної освіти.

Зв'язок авторського доробку із важливими науковими та практичними завданнями полягає у вивченні проблем розвитку полікультурного навчання на основі опублікованих раніше матеріалів та статей.

Автором статті було проаналізовано такі наукові публікації та статті, як «Викладання з полікультурною перспективою» Д. О'Конора, «Викладання у полікультурному класі» Е. А. Беллетіні, Е. Ванхорн, «Полікультурна освітня трансформація у вищій освіті» С. Майо.

Стаття присвячується висвітленню таких, раніше не вирішених, проблем, як характеристика он-лайн навчання з елементами полікультурної освіти; доступність інтернет навчання для студентів, які навчаються у закладах, де не впроваджена полікультурна освітня програма; взаємодія студентів та викладачів під час проходження он-лайн курсу.

Наукова новизна роботи полягає у вивченні питання мультикультурної освітньої системи, розглядаючи його саме з ракурсу он-лайн навчання, а також виявлення недоліків та недоробок, які

стають причиною незручностей для успішного користування он-лайн ресурсами для отримання освіти з елементами мультикультуралізму.

Дана стаття представляє методологічне та загальнонаукове значення для бажаючих глибше зрозуміти принципи навчання викладання за полікультурною освітньою програмою як стаціонарно, так і у режимі он-лайн.

У полікультурній освіті акцент робиться на закладені в етнічних культурах цінності, що мають загальнолюдське значення, а отже, сприятимуть розвитку особистості, встановленню добросусідського співробітництва на міжособистісних, державних і міжнародних рівнях. Багато уваги приділяється питанню захисту прав національних меншин: державами членами Ради Європи та деякими іншими було підписано низку документів, наскрізною ідеєю яких є створення умов терпимості та діалогу, необхідного для того, щоб культурне різноманіття було джерелом і фактором збагачення, а не розколу кожного суспільства.

На думку Беннетта полікультурна освіта – це спосіб викладання та навчання, при якому демократичні цінності є основою, та мають на меті просування культурного плюралізму у незалежний світ [2; 302]. Отже ідеї полікультурного навчання співпадають з ідеями більшості американських доктрин, де основними термінами виступають свобода, рівність, толерантність та людська гідність.

Полікультурне навчання розпочинає свою історію у 70-ті роки ХХ століття в Америці. Воно стає необхідним, адже вчені чи не вперше звертають увагу на те, що такі меншини як афроамериканці, латиноамериканці та інші, складають майже 38% від загального населення США, та роблять приголомшливі висновки, вказуючи на те, що до 2050 року їх кількість збільшиться до 50%. Тобто майже половина населення США складатиметься з меншин [1; 8]. Така статистика звичайно не

могла залишитися без уваги, що привело до хвилювання з боку влади. Було вирішено повністю реформувати систему освіти в Америці, адже США, як демократична країна, ставить питання освіти на досить високій рівень. Можливість реконструювання системи викладання та освіти в США мала на меті допомогти американським студентам існувати у плюралістичному суспільстві. Саме тому, полікультурна освіта і сьогодні займає найважливіше місце серед насущних питань, адже освіта, яку молоді люди отримують сьогодні є гарантією кращого життя для усього суспільства завтра.

На думку Джеймса Бенкса полікультурна освіта ставить перед собою наступні завдання:

- Розвивати розуміння та повагу до культурної приналежності.
- Розвивати розуміння права вибору для людей, незалежно від їх раси, статі, фінансових можливостей, мови, сексуальної орієнтації та соціального класу.
- Допомогти дітям зрозуміти необхідність отримання вищої освіти [2; 318].

Беннеттом також були виділені 4 загальних риси мультикультурного навчання, як явища загального та необхідного. По-перше, освітня система повинна надавати рівні можливості та умови для усіх студентів; це сприяє повнішому розвитку внутрішнього потенціалу кожного учня. Полікультурне навчання має орієнтуватися на інтелектуальний, соціальний та особистий розвиток кожного через вивчення історії, традиції, вірувань та звичаїв культурних меншин. По-друге, викладачі повинні розвивати в учнях любов та повагу до полікультурного суспільства. В Америці етнічний плюралізм продовжує зростати, тому дуже важливо вчасно пояснити учням про необхідність прийняття іншого народу, щоб запобігти виникнення конфліктів на культурній основі. По-третє, пояснення кожному з учнів,

що вони не одні у світі, існує ще багато народів, кожен з яких він повинен поважати, як свій власний, адже усі люди рівні між собою. Це допоможе учням покращити міжособистісні стосунки та захистить їх від безглузвих конфліктів. Четвертий пункт має на меті нагадати учням, що вони живуть у демократичному світі, де панує любов, повага, рівність та право вибору. У такому суспільстві не має місця насиллю, злочинам, та будь-якому прояву агресії. Коли людина, звідки б вона не приїхала, опиняється у США, вона повинна відчувати усі ці ідеали та прийняти їх [3; 44].

Деніс О'Коннор став першим, хто прийняв рішення створити он-лайн клас за полікультурною програмою в дусі професійного розвитку он-лайн в університеті Північної Айови. Цей проект було створено лише для досліджень самого автора, адже він не мав досвіду такого «формального навчання» так само як і у сфері дизайну [3; 27]. Підґрунтям для створення подібних курсів була не стільки освітня ідея, а скільки покращення фінансового стану, адже таке навчання не є безкоштовним. Водночас автора цікавила полікультурна освіта з професійної точки зору.

Он-лайн програма з елементами полікультурної освіти, розроблена Денісом О'Коннором, стала однією з перших на Заході та набула великої популярності серед бажаючих отримувати освіту на полікультурній основі, але не маючих змогу робити це стаціонарно. Ця система, після проходження пілотного періоду, була прийнята до використання та набула значної популярності. Характерною рисою цього курсу стає послідовність введення полікультурної програми у навчальний процес. Це полегшує сприйняття нового матеріалу студентами та надає змогу викладачеві ближче ознайомитися з аудиторією.

Перехід від теорії до практики повністю оправдав усі приложені зусилля. Навчальний курс було побудовано навколо списку результатів продуктивності, розроблених університетським відділом дослідження людських відносин. Тож автором було прикладено немало зусиль для розумного поєднання тих знань, які в нього були в запасі, та нового досвіду, отриманого під час детального розглядання полікультурної освітньої програми [3; 62]. Таким чином, наголошується на тому, що постановка цілей та завдань курсу має формуватися до написання учбової програми. Тобто програма розробляється під завдання, а не навпаки. Створення он-лайн програми полікультурної освіти представляє собою умовну межу, яка окреслює періоди розвитку західної освіти – традиційна освіта та освіта з компонентами полікультурності та інтерактиву.

Ця он-лайн програма складається з 6 модулів. Згідно з положеннями, висунутими Денісом О'Коннором, програма полікультурної освіти вводиться у навчальний процес поступово та передбачає викладання та пояснення характеристик різноманітних культур [1; 3]. Вважається, що саме четвертий модуль є найбільш вимогливішим та технічно цікавим за все навчання в курсі. Описуючи створену он-лайн сторінку, Джоана Вандервальд, директор інтернет проекту та технічний редактор, наголошує, що увага студентів зосереджується однаково на матеріалі курсу та на його оформленні. Все це у сукупності більш позитивно відображається на результатах навчання: «Мої пропозиції щодо встановлення послідовності та різноманітності у навчальний процес були доречними, адже нам важливо було подивитися на інструкції очима цільової групи населення і реагувати приблизно так саме, як відреагували б майбутні студенти» [3; 14].

Мультикультуралізм – це більш ніж проста освіта, адже вона охоплює не тільки стосунки між вчителями та учнями, а й привертає увагу батьків до освітніх проблем та потребує їх активного втручання у процес освіти дітей. Вона зачіпає співвідношення між школою та оточуючим світом, до якого відносяться студенти, та без якого неможливо становлення культури спілкування та «здорової» моральної атмосфери у колективі навчального закладу [3; 56].

Отже, стаття присвячена розвитку он-лайн освіти з елементами полікультурної програми. Освітня програма курсу призначена для задоволення вимог, зазначеними для виконання міжнародною аудиторією педагогів. Метою вивчення цього курсу є укореніння в учасників культурних стереотипів, розширення їх самосвідомості та культурної чутливості. Це також допомагає їм подолати негативне відношення до інших, з точки зору національної приналежності, раси, гендерної упередженості та соціального класу. Після подолання цього навчального курсу, надбана самосвідомість допоможе теперешнім студентам бути гарними вчителями в полікультурній школі у майбутньому. Дана стаття стане корисною для дослідників, які працюють над питаннями та проблемами полікультурної освіти не тільки на Заході, але й у нашій країні. Створення єдиного ресурсу он-лайн освіти та упровадження полікультурної освітньої програми в режимі он-лайн виведе вітчизняну систему освіти на новий більш розвинутий рівень.

Література

1. Гулецька Я. Г. Полікультурна освіта студентської молоді в університетах США / Яна Гаврилівна Гулецька // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. – К: ТОВ «Олександріна», 2008. – 12 с.

2. Bunch G. C. Pedagogical Language Knowledge: Preparing Mainstream Teachers for English Learners in the New Standards Era / George C. Bunch. – Santa Cruz: University of California, 2013. – pp. 298-341.

3. O'Connor D. Teaching with a Multicultural Perspective / Dennis O'Connor. - Salt Lake City: Western Governors University, 2005. – 77 p.

Plotnikova Olena. On-line education as part of multicultural educational system. *Multicultural educational system and on-line education are becoming more popular today. The aim of the article is to investigate connection between these two phenomena and trace the development of on-line graduate courses and their task to teach the concepts and principles of multicultural education. Advantages, prospects and effective methods of on-line education with multicultural elements are considered here.*

Key words: multicultural education, internet, educational programme, system of education, on-line courses, multiculturalism.

УДК 821.111.08(045)

Ірина Рибалка, Поліна Зайцева

Метатекст у художній літературі (на матеріалі роману В. Скотта «Айвенго»)

Стаття пропонує аналіз метатекста в роману В. Скотта «Айвенго». У ході дослідження було вивчено структуру та особливості метатексту у художній літературі на основі наукових концепції провідних літературознавців XX-XXI століття. Особливу увагу приділено окремій структурі тексту, а саме, метатекстовим елементам: заголовок, епіграф. Проведений аналіз дозволив виявити основні функції заголовку та епіграфу у вказаному творі.

Ключові слова: метатекст, метатекстуальні елементи, метатекстуальна категорія, заголовок, епіграф, передмова.